

EL COL-LECCIONISME DE TEMÀTICA TERRASSENCA (11)

MONEDES (2) Els sisens de la Universitat Forana de Terrassa (2)

En el full de Col·leccionisme (6) Monedes (2) varem avançar unes generalitat sobre l'emissió de sisens per la Universitat forana de Terrassa el 1641 i 42. També vam aplicar el funcionament llavors innovador de la màquina denominada molinet. Aclarirem que el sisè era una moneda de valor inicial de 6 diners d'on prové el seu nom.

El butlletí d'avui el dedicarem a comparar i diferenciar globalment els sisens terrassencs dels que es van encunyar en les altres poblacions catalanes, pe passar ja en un altre butlletí a definir els trets diferenciadors de cada encun dels terrassencs.

Dotze poblacions catalanes van fabricar sisens durant la guerra de separació. Foren Barcelona, Bellpuig, Besalú, Caldes de Montbui, Girona, Manresa, Solsona, Tàrraga, la Universitat Forana de Terrassa, Valls, Vilafranca i Sanaüja. També Cervera va tenir a punt un molinet per a fabricar sisens que fins i tot va realitzar proves, però no va arribar a engegar-lo. També existeixen sisens de seca anònima.

D'aquestes dotze localitats, Terrassa i quatre més (Besalú, Caldes, Manresa i Vilafranca) encunyarons els sisens amb les armes catalanes i la llegenda PRINCIPATUS CATALONIA més o menys abreujada. Bellpuig, Valls i Sanaüja el encunyarons més tardanament i amb el bust de Lluís XIII a l'anvers. Les altres quatre Barcelona, Girona, Solsona i Tàrraga van encunyar els dos models.

Direm també que a Barcelona, Girona, Manresa i Solsona inclogueren el títol de CIVITAS a la població. Caldes, Bellpuig, Tàrraga i Sanaüja el de VILLA, Besalú el d'OPPIDUM, i Valls i Terrassa UNIVERCITAS. Terrassa també utilitzà CASTRUM i Vilafranca no en va posar cap. Els escuts dels anversos són el que cada localitat adopta. Només Valls, Caldes i Terrassa, aquestes dues darreres amb el títol de "carrers de Barcelona" incorporen al revers el mateix escut que la ciutat comtal.

La lectura íntegra de la llegenda del revers inclou el nom de la població que el va encunyar, però com podem deduir del paràgraf anterior només que e pugui veure CASTRUM o UNIVERCITAS, en aquests darrer cas amb les armes catalanes a l'anvers també sabrem que ja només poden ser terrassencs.

Només Caldes i Barcelona comparteixen amb Terrassa l'escut d'armes català a l'anvers amb l'escut de la ciutat comtal al revers. Terrassa com veurem e un proper butlletí també va usar en alguns sisens un escut propi.

L'escut de Barcelona en els sisens terrassencs és de mida gran, i sobre la creu de Sta. Eulàlia bastant oberta. Ambdues característiques, però són comunes per alguns dels molts encunyats de Barcelona, la qual cosa fa que no sigui decisives per diferenciar els sisens terrassencs.

A l'anvers Terrassa manté la llegenda invariable PRINCIPATUS CATALONIA. El punt posterior a Principatus només es troba a Terrassa. Les altres poblacions usen l'abreviatura paleogràfica 9 (US)

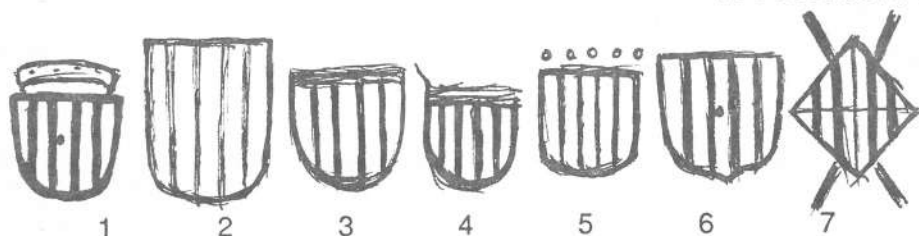
L'escut d'armes català dels sisens terrassencs és força característic. És molt

petit i tan ample com alt. Els laterals són lleugerament convergents i té la base lleugerament plana. Només un encuny de sisè de Barcelona (r/= BARCIN-O-CIVI 164-1) i el de Girona del 1641 tene alguna similitud. Ambdós però tenen la base més arrodonida i el darrer és bastant més gran que el terrassenc. El de Caldes és també similar, petit, però gairebé quadrat i superat per cinc punts. Ambdues característiques el diferencien clarament del de Terrassa.

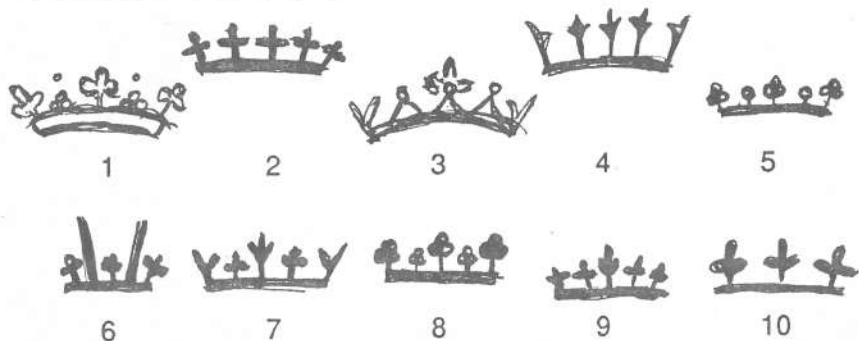
Afegim uns quants perfils d'escuts que si bé poden tenir menys fidelitat respecte als originals que unes fotografies, ens permeten de veure'ls amb molta més claredat.

La corona de l'escut d'armes català dels sisens de Terrassa està formada per tres trèvols separats per dues punxes còniques formades per 3 punts i rematades d'un altre punt. En la majoria dels sisens d'altres poblacions és majoritàriament formada per 5 trèvols que més aviat semblen creuetes. Afegim també uns quants dibuixos més d'altres poblacions.

RAFAEL COMAS

1) Escut d'armes català dels sisens de Terrassa. 2) Escut aproximat de les seques de Manresa, Solsona, Vilafranca i la majoria dels encunys de Barcelona i els de seca anònima. 3) Dels sisens de Girona data 1641. 4) Del de Barcelona 164-1. 5) Del sisè de Caldes. 6) Dels de Girona del 1642. 7) D'un dels sisens de Vilafranca.

1) Corona de l'escut dels sisens terrassencs. 2) De Tàrrega, Solsona, Manresa i algun encuny de Barcelona. 3) De Girona i Besalú. 4) Vilafranca. 5) Encuny especial de Manresa publicat per M. Crusafont en el 2n Simposi N.B. 6) Sisè anònim on sobresurt la creu de Sta. Eulàlia. 7, 8, 9, 10) De diferents encunys de sisens barcelonins.